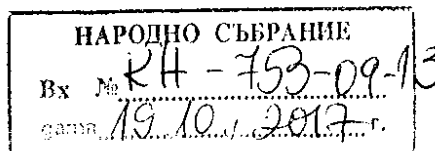

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№ 0101-141
... 18 ... 10 ... 2017 г.

ДО
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
В 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: *предложения на Национална гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система*

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

В отговор на получени в Комисията по образованието и науката в 44-то Народно събрание предложения на Национална гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система трябва да се отбележи, че в преобладаващата си част тези предложения имат своята законова регламентация и нерядко тя кореспондира с вижданията на вносителите.

Министерството на образованието и науката изразява следното становище:

Предложение № 1: Въвеждане на мандатност на началниците и директорите в системата на образованието, включително на директорите на ясли, детски градини и училища.

Предложението за мандатност на лица, заемащи ръководни длъжности в системата на предучилищното и училищното образование, се появява в общественото пространство

периодично. В Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) обаче законодателят не е предвидил въвеждането на мандатност нито за директорите на детските градини и училищата, нито за началниците на регионалните управления на образованието (РУО). Това е свързано с осигуряването на устойчивост при провеждането на образователните политики.

Необходимата мотивация за по-добро и отговорно изпълнение на задълженията, в случая с директорите, се осъществява чрез атестацията на всеки четири години, а с началниците на РУО – чрез ежегодна атестация, както при всички държавни служители.

Предложение № 2: Въвеждане на методики за подбор на абсолютно всички постоянни и временни ръководители и служители в системата на образованието.

Длъжността „директор“ в държавните и общинските институции се заема въз основа на конкурс, проведен при условията и по реда на Кодекса на труда, а началниците на РУО, експертите в РУО, както и служителите в Министерството на образованието и науката са държавни служители и се назначават с конкурс по реда и условията на Закона за държавния служител и свързаните с него подзаконови нормативни актове.

Предложение № 3: Въвеждане на периодични тестове и събеседвания за определяне на състоянието на всеки един служител в детските ясли, градини и училища.

Законът за предучилищното и училищното образование създава възможност за по-добър мониторинг върху дейността на педагогическите специалисти чрез атестиране на всеки четири години, а с нарочна наредба министърът на здравеопазването определя заболяванията и отклоненията, които застрашават живота и здравето на децата и учениците и които представляват пречка за заемане на длъжност на педагогически специалист.

Предложение № 4: Създаване на независима комисия за цялостен надзор на системата на образованието, в чиито правомощия да бъде включено и налагане на наказание дисциплинарно уволнение при безспорно установяване на наличие на насилие, независимо от какъв характер, от страна на служителите в яслата, детските градини или училищата.

Трудовите договори със служителите и работниците се сключват и прекратяват по реда на Кодекса на труда от директора на детската градина или училището. В неговите правомощия е и налагането на наказания при доказани нарушения на педагогическите специалисти.

Инспектирането е процес на изготвяне на цялостна независима експертна оценка на качеството на предоставяното от детската градина или училището образование в

определен момент на дейността им и определяне на насоките за подобряване. Законът за предучилищното и училищното образование предвижда на всеки 5 години да се извършва поне по една инспекция на всяка детска градина и всяко училище. За целта се създава Национален инспекторат по образованието.

В този смисъл предложенията на вносителите вече са намерили законодателно решение.

Предложение № 5: Въвеждане на постоянно наблюдение чрез технически средства във всички помещения на ясли, детски градини и училища.

Сигурността на децата, учениците, учителите и помощния персонал в институциите в системата на предучилищното и училищното образование е приоритет за Министерството на образованието и науката.

В ЗПУО е разписана отговорността на органите на местното самоуправление да осигуряват и контролират сигурността в образователните институции.

Използването на технически средства за постоянно наблюдение може да се прилага като част от мерките за сигурност и охрана на имуществото в образователните институции, включително и с цел опазване живота и здравето на пребиваващите лица в него.

Предложение № 6: Осигуряване на адекватен брой специалисти като психолози, логопеди, педагози, социални работници и др. във всички ясли, детски градини и училища.

На децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им. За реализиране на общата и допълнителната подкрепа в детските градини и училищата работят психолог, педагогически съветник, логопед, социален работник и ресурсни учители.

Министерството на образованието и науката периодично проследява броя на назначените специалисти в детските градини и училищата, като целта е да се насърчават директорите на образователните институции да назначават такива специалисти, които са ключови при изпълнение на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие. През настоящата 2017/2018 учебна година се предвижда да продължи осъществяването на срещи с експерти от регионалните управления на образованието и с директори на детски градини и на училища за разясняване ролята на тези специалисти по отношение на приобщаващото образование.

Министерството на образованието и науката се ангажира с осигуряването на условия за назначаване на психолози и други педагогически специалисти в съответствие с нуждите на конкретното училище и детска градина (брой деца и др.).

Предложение № 7: Промяна на целия адаптационен модел при първоначалното постъпване и при смяната на ясла, градина или училище.

При постъпване за първи път на дете на възраст от 3 години до 3 години и 6 месеца в детската градина с писменото съгласие на родителя се извършва ранно оценяване чрез скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения. На децата на 5 и 6 години в подготвителните групи в детските градини или в училищата, на които не е извършено ранно оценяване, се извършва оценка на риска от обучителни затруднения. В зависимост от резултатите съвместно с родителя се определят дейности от общата и/или от допълнителната подкрепа за личностно развитие на детето.

Общата подкрепа е насочена към развиване на потенциала на всяко дете или ученик в детската градина или в училището и към превенцията на обучителните затруднения.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби и с хронични заболявания въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности.

Всяка детска градина може да предвиди модел или регламент за адаптация на новоприетите деца в своя правилник за дейността.

Предложение № 8: Въвеждане на периодични, ефективни задължителни обучения на служителите в яслите, детските градини и училищата.

Решаващо условие за качествено образование са обучението и продължаващата квалификация на педагогическите специалисти и свързаните с това политики, съответстващи на динамично променящите се социални и икономически условия.

Планирането, координирането, управлението и контролът на дейностите за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти се осъществяват на национално, регионално, общинско и училищно ниво.

Педагогическите специалисти са длъжни ежегодно да повишават квалификацията си с цел подобряване качеството на работата им и повишаване резултатите и качеството на подготовка на децата и учениците, като за всеки период на атестиране общият брой академични часове за повишаване на квалификацията не може да е по-малък от 48.

Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти се извършва от специализирани обслужващи звена, от висши училища и научни организации, както и от обучителни организации с програми, включени в Регистъра на обучителните програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти на МОН.

Държавата създава условия за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти чрез различни инструменти – национални и международни програми, проекти по Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж”, както и чрез

финансиране на квалификационната дейност за педагогическите специалисти в рамките на 1% от ФРЗ за педагогическите специалисти в образователната институция.

Предложение № 9: За всяко дете със СОП да бъде осигурен помощен персонал.

В зависимост от индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности се осигуряват необходимите специалисти за допълнителна подкрепа за личностно развитие.

В случай че в плана за подкрепа на ученика е определена необходимост от помощник на учителя, директорът на детската градина или училището назначава помощник на учителя, който да подпомага работата на учителите в класа за развитие на адаптивните способности на ученика към образователната среда и за осигуряването на условия за обучение на децата и учениците в класа. Помощник-възпитателят в детската градина също може да осъществява функции на помощник на учителя при обучението, възпитанието и социализацията на деца със затруднения в обучението или самообслужването, както и при деца със специални образователни потребности.

Предложение № 10: Да се разреши на родители при желание и възможност да подпомагат ежедневните дейности от чисто битов характер в яслите, детските градини и училищата.

Политиката на Министерството на образованието и науката е насочена към създаване на условия за развитие на приобщаващото образование, което е процес на приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик чрез включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и участието в образователния процес и в живота на детската градина или училището.

Образованието като процес на възпитание, социализация и обучение на децата и учениците се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите, а родителите са участници и партньори в този процес.

Чрез предучилищното и училищното образование се допълва централната роля на семейството. Семейството е основен социален фактор с най-продължително и силно въздействие върху формирането, развитието, реализацията на личността в обществото човека.

С това разбиране не съществува забрана за участие на родители в различни дейности в процеса на предучилищното и училищното образование. Съгласно чл. 209, т. 7 от Закона за предучилищното и училищното образование родителите имат право да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на детската градина, училището и центъра за подкрепа за личностно развитие. Взаимодействието с родителите е част от политиките на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Предложение № 11: В яслите и в детските градини телевизия и интернет да бъдат използвани единствено с учебна цел.

Педагогическите специалисти имат свободата да определят методите и средствата за постигане на конкретни образователни цели, а гледането на телевизия като средство във възпитателно-образователния процес би могло да се използва по тяхна преценка. В този смисъл регламентирането в нормативен акт на средствата за постигане на целите в процеса на образование, в т.ч. и гледането на телевизия, е извън компетентностите на министъра на образованието и науката.

Предложение № 12: Гъвкаво и адекватно финансиране в системата на образованието във всичките ѝ аспекти.

Въведената през 2008 г. система на делегирани бюджети за държавните и общинските училища е част от политиката за децентрализация на административни и финансови правомощия на централната и местните власти в изпълнение на Националната стратегия за децентрализация. Тя се основава на диференцирани размери на средствата от държавия бюджет за едно дете или ученик в зависимост от обективни географски и демографски характеристики на отделните общини. След въвеждането ѝ се установи необходимост от усъвършенстване на правилата за разпределение на публичните средства за образование, поради което в периода 2008 г. – 2017 г. са направени няколко промени, с които се подобриха механизмите за разпределение на средствата между институциите.

Съгласно Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 година от 2018 г. ще продължи промяната в системата на делегираните бюджети, като финансирането няма да зависи само от броя на децата и учениците. Ще бъдат допълнени и други елементи, като например компонент за концентрация на деца от уязвими групи в определени детски градини и училища и компонент, отразяващ географски и демографски характеристики на населеното място, общината и региона, в който се намира образователната институция, водещи до различия в разходите, необходими за осигуряване на равен достъп до образование. По-голям бюджетен ресурс ще бъде насочен към детските градини и училищата в малките и отдалечени населени места и към тези с концентрация на деца от уязвими групи.

По отношение на увеличаване финансирането на системата на образованието Министерството на образованието и науката ежегодно в хода на бюджетната процедура отстоява ръст на средствата за образование и наука. В проекта на бюджет за 2018 година има ръст на средствата за предучилищното и училищното образование, като основната част от тези средства ще бъде насочена към повишаване доходите на педагогическите специалисти.

Предложение № 13: Оптимизиране на процедурата за учредяване на учителски синдикати

Регламентирането на процедура за учредяване на синдикални организации е извън компетентностите на министъра на образованието и науката.

Предложение № 14: Други мерки за повишаване на качеството на образователната система

В Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 година приоритетите в областта на образованието са насочени към ликвидиране на неграмотността, към решителни мерки за пълно обхващане и задължително образование, към възпитание в дух на родолюбие, към повишаване качеството на образованието и към подкрепа на професионалното образование и обучение.

В съответствие с посочените приоритети са планирани конкретни цели и мерки в посока увеличаване на инвестициите в образованието, подкрепа и мотивация на учителите за тяхното кариерно развитие и повишаване на квалификацията, повече спорт в училище за по-добро здраве и живот без агресия и акцент върху предприемачеството, активната гражданска позиция и информационните технологии.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

*Министър на образованието
и науката*

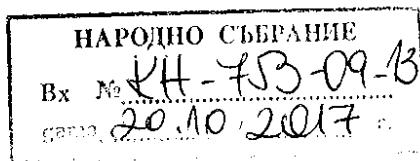

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2008

1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛЕ: 8119 443. ФАКС: 988 44 05, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Изх. № 02-192.....

19.10.2017

ДО

Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДЕТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш № KH-753-09-13 от 06.10.2017 г.

ОТНОСНО: Предложения на Национална гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

Във връзка с горесцитираното Ваше писмо и предложения на Национална гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система, предоставям на Вашето внимание следното:

Използвам случая най-напред да отбележа, че посочените в Приложение № 1 от Инициативен комитет предложения не са от пряката компетентност на Министерството на труда и социалната политика (МТСП). МТСП не е компетентната институция относно специалното законодателство, свързано с подобряване на политиките в образователната система. Въпреки това, предоставяме информация по част от предложенията, които имат досег с осъществяваните от МТСП политики.

Във връзка с т. 3 от Приложение № 1, а именно: „Въвеждане на периодични тестове и събеседвания за определяне на състоянието на всеки един служител в детските ясли, градини и училищата“.

Предложението на Националната гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система съдържа предоставяне на безплатна психологическа помощ на специалистите от образователната система под формата на безплатни консултации, като се ползва ресурса на Министерство на здравеопазването или на социалните услуги в общността и конкретно на Центровете за обществена подкрепа (ЦОП). Следва да се отбележи, че ЦОП е форма на социална услуга, в която се извършват дейности, свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от резидентна грижа. В центъра се извършва и социално и психологическо консултиране на деца и семейства в

риск; оценяване на родителски капацитет, посредничество в случаи на родителско отчуждение и конфликт при развод/раздяла, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители и други дейности. В работата си с деца и семейства в риск в ЦОП може да се провежда индивидуална или групова работа учител-дете-родител, в случай на идентифицирана необходимост. Предвид характера на социалната услуга обаче, не считаме, че предложението за подкрепа на служителите от образователната система чрез системата на социалните услуги е целесъобразно. По своята същност, социалните услуги са дейности в подкрепа на лицата за социално включване и самостоятелен начин на живот, които се основават на социална работа и се предоставят в общността и в специализирани институции. В тази връзка, предложението не е в съответствие с предназначението и целите при предоставяне на социалните услуги. Също така, следва да се има предвид, че служителите от образователната система и от други професионални общности не са сред целевите групи на социалните услуги. На мнение сме, че професионалната подкрепа на служителите от образователната система би следвало да се осъществява целенасочено и системно под формата на консултации и супервизии от специално подготвени за целта професионалисти.

Във връзка с т. 5 от Приложение № 1, а именно: „Въвеждане на постоянно наблюдение чрез технически средства във всички помещения на ясли, детски градини и училища“.

Следва да се има предвид регламентираната в чл. 32 от Конституцията на Република България забрана гражданите да бъдат следени, фотографирани, филмирани, записвани или подлагани на други подобни действия без тяхно знание или въпреки тяхното изрично несъгласие, освен в предвидените от закона случаи. Съгласно чл. 11а, ал. 1 от ЗЗД сведения и данни за дете не могат да се разгласяват без съгласието на неговите родители или законни представители, освен в случаите, когато детето се нуждае от закрила. Съгласно § 1 от Допълнителната разпоредба към ЗЗД „сведения и данни за личността на дете“ е всяка информация за детето по смисъла на Закона за защита на личните данни.

Видеонаблюдението в детските заведения е едновременно наблюдение на децата, които посещават яслите и градините, и на учителите, медицинските сестри, възпитателите и останалия персонал, за които детската градина се явява работно място. Необходимо е да се разглежда и да се защитава както интереса на децата, така и на служителите. За да извършва видеонаблюдение, работодателят задължително следва да бъде регистриран като администратор на лични данни. Едновременно с това е необходимо и задължителното уведомяване на работниците или служителите за видеонаблюдението. Родителите на децата следва и да изразят своето съгласие, тъй като те са законните им представители.

Във връзка с т. 6 от Приложение № 1, а именно: „Осигуряване на адекватен брой специалисти като психолози, логопеди, педагози, социални работници и други във всички ясли, детски градини и училища“.

МТСП принципно подкрепя всяка инициатива, насочена към подкрепа на децата/учениците. В тази връзка, съгласно действащата Наредба за приобщаващото образование, приета с ПМС № 286 от 04.11.2016 г. и приетата на 11.10.2017 г. от Министерския съвет нова Наредба за приобщаващото образование, положително оценяваме предоставената възможност на образователните институции да привлекат в екипите си за подкрепа на личностното развитие на учениците допълнителни специалисти, в съответствие с разпоредбите на чл. 176, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Във връзка с т. 9 от Приложение № 1, а именно: „За всяко дете със СОП да бъде осигурен помощен персонал“.

Следва да се има предвид, че съгласно разпоредбите на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), на децата и учениците се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им. Подкрепата е обща и допълнителна и се определя според индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик чрез организиране на дейности за развитие на способностите и дарованията им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, придобиването на умения за лидерство и други. Общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигуряват там където са децата и учениците - детските градини, в училищата, в центровете за подкрепа за личностно развитие и на други места при необходимост. Центровете за подкрепата за личностно развитие според дейността си предоставят физическа, психологическа и социална среда за равен достъп до образование и за развитие на способностите и уменията както на децата и учениците със специални образователни потребности, с хронични заболявания или в риск, така и на тези с изявени дарби.

Във връзка с предложението за въвеждане на нормативно установена възможност за ползване на лични асистенти, които да оказват непрекъсната индивидуална подкрепа на някои от децата със СОП при извършване на обучението следва да се има предвид, че съгласно Наредбата за приобщаващото образование институциите в системата на образоването могат да осигурят специалисти за допълнителна подкрепа за личностно развитие в зависимост от индивидуалните потребности на децата, включително помощник на учителя. Функциите, които следва да осъществява помощника на учителя се припокриват с предлаганите задължения на личния асистент на дете със СОП, поради което считаме, че предложението не е целесъобразно.

Във връзка с т. 12 от Приложение № 1, а именно: „Гъвкаво и адекватно финансиране в системата на образованието във всичките ѝ аспекти“.

По отношение на предложението за компенсиране чрез държавни средства на всички неприети деца в детски ясли или детски градини и предоставяне на ваучери за осигуряване на сходна грижа, следва да се отбележи, че през месец септември 2017 г. стартира реализирането на проект „Родители в заетост“, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020. Проектът предоставя една нова възможност за подкрепа на родители на деца от 0 до 5-годишна възраст, които не са приети в детски заведения чрез осигуряване на детегледачи за тях. Целта е осигуряване на по-доброто съвместяване на професионалния с личния живот на родителите с малки деца и предоставяне на заетост на безработни лица, чрез осигуряване на възможности за полагане на грижи за отглеждане на малки деца. Планирано е дейностите по операцията да се изпълняват до 2020 г.

Бих желал да отбележа, че предложеният подход за решаване на проблема с недостига на места в детските заведения чрез предоставяне на ваучери за семейството не може да бъде трайно решение на въпроса. С предоставяне на ваучери за всички семейства при некласиране на децата в детско заведение не е ясно дали ще се постигне ефект на равнопоставеност сред всички деца, за които не са осигурени места в детските ясли и детските градини, или ще се задълбочи проблема с непосещаването на детска ясла/градина като избор на родителите. От друга страна, има предпоставки за неравнопоставеност между различни общини. Както е известно, недостигът на места в детските ясли и детските градини се наблюдава основно в големите градове. Тази тенденция през последните години не се дължи само на действията или бездействията

на общините за осигуряване на средства за изграждане и разкриване на детски ясли и детски градини, а и на вътрешната миграция от малките към големите общини.

Във връзка с гореизложеното, считаме, че е необходимо да се инвестира в създаването на нови места в детските заведения в общините, в които те са недостатъчни, за да отговорят на нуждите на работещите родители с малки деца и осигуряване на грижа.

Във връзка с т. 13 от Приложение № 1, а именно: „Оптимизиране на процедурата за учредяване на учителски синдикати“.

Критериите и редът за признаване на представителност на синдикалните организации са регламентирани в Кодекса на труда (КТ). С Наредбата за определяне на реда за установяване наличието на критериите за представителност на организациите на работниците и служителите и работодателите (Наредбата) се определя редът за установяване наличието на критериите по чл. 34 и 35 от КТ, на които следва да отговарят организациите на работниците и служителите и на работодателите, за да бъдат признати за представителни на национално равнище (чл. 1 от Наредбата). В началото на 2016 година бяха променени критериите за синдикалните организации, признавани за национално представителни - да имат най-малко 50 хиляди членове, при предходно изискване за 75 хил. членове. По този начин се създават условия за по-добър баланс и представителност на участниците в социалния диалог.

Колективното договаряне се осъществява съгласно КТ на различни нива – на ниво предприятие, на отраслово, браншово и по общини. Следва да се има предвид, че законната разпоредба не изисква колективният трудов договор на ниво предприятие да е сключен от национално представителна организация. В този случай колективното договаряне се осъществява между синдикалната организация или синдикалните организации (независимо от това дали членуват в представителна организация или не) и работодателя. Кодексът на труда урежда свобода на сдружаване, като в чл. 33 от КТ е посочено, че синдикалните организации и организациите на работодателите имат право в рамките на закона сами да изработват и приемат свои устави и правила за работа, свободно да избират свои органи и представители, да организират своето управление, както и да приемат програми за дейността си. Синдикалните организации и организациите на работодателите свободно определят своите функции и ги осъществяват в съответствие с техните устави и закона.

С оглед на гореизложеното, няма пречка за учредена, съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, синдикална организация, която не е призната за представителна на национално ниво, да участва в колективното договаряне на ниво конкретно предприятие (учебно заведение), включително да преговаря по посочените в предложението на Национална гражданска инициатива проблеми.

ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ

Handwritten signature

X

БИСЕР ПЕТКОВ
Министър на труда и социалната политика
Signed by: Biser Hristov

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на здравеопазването

Изх. № 02-01-85/26.10.17г.

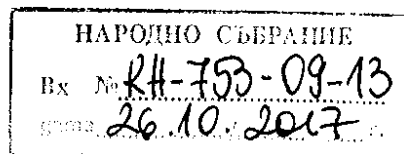
ДО

Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ

ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

ПРИ 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш № КН-753-09-13/06.10.2017г.

На Наш № 02-01-85/09.10.2017г.

Относно: предложения на Националната гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

В отговор на постъпило от Вас писмо под горецитирания номер относно предложения на Националната гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система, бих искал да Ви информирам следното:

Съгласно чл. 5, ал. 1, т. 1 от Закона за здравето министърът на здравеопазването, в качеството си на орган на управление на националната система на здравеопазване, ръководи системата и осъществява контрол върху дейностите по опазване здравето на гражданите и държавен здравен контрол.

Съгласно някои от своите функционални компетентности Министерството на здравеопазването провежда политиките, свързани с дейностите по здравна закрила на децата, като осъществява контрол на дейностите, свързани с профилактиката на заразните болести и ограничаването на тяхното разпространение, промоцията на здраве, превенцията на рисковите фактори за хроничните незаразни болести и държавния здравен контрол. В тази връзка предоставям информация по следните въпроси от Приложение 1:

По т. 5 за въвеждане на постоянното наблюдение чрез технически средства във всички помещения на ясли, детски градини и училища:

От страна на Министерството на здравеопазването въпросът е отнесен към Държавна агенция за закрила на детето за изразяване на становище може ли видеонаблюдението да се счита за нарушаване на правата на здрави деца или деца с увреждане при осъществяването на ежедневните дейности, провеждани в детските заведения и при какви условия.

По т. 7 за промяна на целия адаптационния модел при първоначално постъпване и при смяна на ясла, градина или училище и **т. 10** за разрешаване на родителите при желание и възможност да подпомагат в ежедневните битови дейности яслите, детските градини и училищата:

За ограничаване разпространението на заразни заболявания в чл. 31 от Наредба № 26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях са посочени редица хигиенни и дезинфекционни мерки и тяхната честота на извършване. Аналогични са и разпоредбите на чл. 27 от Наредба № 3 от 2007 г. за здравните изисквания към детските градини. И в двете наредби има изискване задължително да се представят изследвания на детето за патогенни бактерии и чревни паразити, съответно служебна бележка от личен лекар за липса на контакт със заразно болен при първоначалното постъпване и след продължително отсъствие от детското заведение.

Също така, за осигуряване на здравословна среда в обектите с обществено предназначение е издадена Наредба № 15 от 2006г. за здравните изисквания към лицата, работещи в детските заведения, специализираните институции за деца и възрастни, водоснабдителните обекти, предприятията, които произвеждат или търгуват с храни,

бръснарските, фризьорските и козметичните салони. В нея е регламентирано извършване на задължителни предварителни и ежегодни медицински прегледи от общопрактикуващ лекар и изследвания на персонала, работещ в детските ясли и детските градини, които се вписват в личната здравна книжка на лицето. Предвидено е и временно отстраняване от работа на лицата, при които при медицински преглед или изследване по друг повод се установи съмнение за заразно заболяване и/или положителен резултат от изследванията за носителство на инфекциозно или паразитно заболяване, както и на лицата със симптоми на заболяванията, описани в чл. 7 от Наредбата.

Чрез разпоредбите на тези наредби се осигурява контрол на здравословното състояние на децата и на персонала по отношение на заразните и паразитните болести. Няма регламентирано изискване да се предоставя информация за здравословното състояние на родителите, които може да са болни или носители на заболяване.

Във връзка с гореизложеното считаме, че присъствието на родител в яслата/детската градина, който ще бъде в продължителен контакт (ежедневно 1-3 часа в продължение на седмици) не само със своето дете, но и с другите деца в групата, ще наруши санитарно-хигиенните мерки и може да доведе до възникване на епидемично огнище.

От друга страна, въвеждането на някои от посочените адаптационни модели може да доведе до възникване на психологически и емоционални проблеми за децата, чийто работещи родители са възпрепятствани да се възползват от него. Препоръчваме да се направи експертна оценка от специалисти психолози, психиатри и др. за последиците от присъствието на едни родители и отсъствието на други върху детското психично здраве.

По т. 8 за въвеждането на задължителни периодични обучения на служителите в яслите, детските градини и училищата:

Съгласно чл. 228а от Кодекса на труда (КТ), работодателят е длъжен да осигурява условия за поддържане и повишаване професионалната квалификация на работниците и служителите за ефективно изпълнение на техните задължения по трудовото правоотношение в съответствие с изискванията на изпълняваната работа и бъдещото им професионално развитие. От своя страна работникът или служителят е задължен да поддържа и повишава професионалната си квалификация. В чл. 228б от КТ

изрично е посочено, че работникът или служителят е длъжен да участва в организираните или финансираните от работодателя форми на обучение за поддържане и повишаване на професионалната си квалификация, за подобряване на професионалните си умения, както и да полага усилия за повишаване на квалификационното си равнище в съответствие с характера на изпълняваната работа.

Важно е да се има предвид, че медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, които упражняват професията си, са длъжни да повишават професионалната си квалификация чрез участие във формите на продължаващото медицинско обучение. Това е регламентирано в чл. 39 от Закона за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, както и в чл. 182 от Закона за здравето, съгласно който съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти организира, координира, провежда, регистрира и контролира продължаващото медицинско обучение на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти.

Предвид гореизложеното считаме, че продължаващото обучение на медицинските специалисти, работещи в детските ясли, в здравните кабинети в детските градини и училищата е изчерпателно нормативно регламентирано.

По т. 11 за използване на телевизия и интернет само за учебна цел:

Напълно подкрепяме предложението за забрана за осигуряване на достъп до телевизия и интернет на децата, с изключение на случаите, когато те се използват, за не дълъг период от време, от учителите в рамките на образователния процес. В тази връзка могат да се обмислят промени в действащата нормативна уредба.

По т. 14 за предложение да бъдат преразгледани рецептурниците, по които се организира и приготвя храната в яслите и детските градини и в столовете на училищата:

Здравословното хранене на децата в детските ясли, детските градини и училищата са регламентираны в следните нормативни акта: Наредба № 2 от 2013 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни, Наредба № 6 от 2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения и Наредба № 37 от 2009 г. за здравословно хранене на учениците.

С тях нормативно е регулиран приемът на разнообразна храна за децата в детските ясли, детските градини и училищата чрез ежедневното включване в менюто на зърнени храни и/или картофи; зеленчуци; плодове; мляко и/или млечни продукти; богати на белтък храни - месо, птици, риба, яйца, бобови храни, съответстващо на физиологичните потребности според възрастта на детето.

За улесняване практическото приложение на наредбите за здравословно хранене в отделните възрастови групи, са разработени сборници с рецепти - „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на деца до 3-годишна възраст“, 2013 год., „Сборник рецепти с наръчник за хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст“, 2004 год., и „Сборник с рецепти за ученическите столове и бюфети“, 2002 год., актуализиран 2012 год. В тях са отразени всички съвременни изисквания за пълноценно и здравословно хранене на децата, както и изискванията за качествени и безопасни храни, подходящи за децата в съответната възраст с практически указания и примери, улесняващи тяхното реализиране. Рецептите, включени в сборниците са съобразени с изискванията към храните и храненето за съответната възрастова група деца и с физиологичните потребности на децата.

Понастоящем специалистите работят върху актуализиране на сборника с рецепти за децата от 3 до 7-годишна възраст, който предстои да бъде публикуван в началото на следващата година.

Докато все повече институции се включват в битката за налагане на здравословна храна за децата, то необходимо важно и задължително условие е правилното здравословно хранене на децата, приучването им към здравословно хранене, изграждане на навици за правилен избор на полезни и здравословни храни, да е задача и в семейството.

С уважение,

ПРОФ. НИКОЛАЙ ПЕТРОВ, Д.М.Н.

Министър на здравеопазването

